

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 17/3 20 om det nordiske samarbejde.

(Redegørelse nr. R 10).

Ministeren for nordisk samarbejde (Mogens Jensen):

INDLEDNING

I henhold til aftale mellem regeringen og Folketinget belyser denne redegørelse udviklingen i 2019 på de samarbejdsområder, der finansieres over Nordisk Ministerråds budget, såvel som regeringens fremadrettede prioriteter og forventninger til udviklingen i samarbejdet.

Ny vision giver retning og samling på arbejdet i Nordisk Ministerråd

I august 2019 vedtog de nordiske statsministre og deres grønlandske, færøske og ålandske kolleger en ny vision for det nordiske samarbejde frem mod 2030: »Norden skal blive verdens mest bæredygtige og integrerede region«. I visionen indgår, at alt arbejde i Nordisk Ministerråd de kommende år skal understøtte følgende tre prioritetsområder:

- Et *grønt* Norden:
Sammen vil vi fremme en grøn omstilling af vores samfund og arbejde for kuldioxidneutralitet og en bæredygtig, cirkulær og biobaseret økonomi.
- Et *konkurrencedygtigt* Norden:
Sammen vil vi fremme grøn vækst i Norden baseret på viden, innovation, mobilitet og digital integration.
- Et *socialt bæredygtigt* Norden:
Sammen vil vi fremme en inkluderende, ligestillet og sammenhængende region med fælles værdier og styrket kulturudveksling og velfærd
Sigtet med visionen er i højere grad fremover at koncentrere indsatsen dér, hvor der er politisk efterspørgsel efter øget nordisk samarbejde, ikke mindst på miljø- og klimaområdet. Det fremgår af visionsteksten, at der for hvert prioritetsområde skal udarbejdes en tværsektoriel handlingsplan med konkrete mål. Det skal skabe øget bevidsthed om de forventede resultater af indsatserne og gøre det lettere at kommunikere om de fordele, som samarbejdet bibringer de nordiske borgere, virksomheder og regeringer. Samtidig indføres for første gang fireårige budgetrammer for at skabe tydeligere sammenhæng mellem politik og bevillinger og mulighed for mere langsigtet planlægning.

I 2020 vil virkeliggørelsen af visionen gennem udvikling af handlingsplanerne og tilrettelæggelse af budgetrammerne stå helt centralt for alle dele af Nordisk Ministerråd. Regeringen lægger vægt på, at visionsarbejdet bidrager til en gentænkning og nyudvikling af fagsektorerne arbejdsprogrammer i retning af visionen, både i de sektorer, der tildeles flere midler og i dem, der får færre. Det skal også gælde det arbej-

de, som de nordiske institutioner varetager for sektorerne. Herudover lægger regeringen stor vægt på, at civilsamfundet, og i særdeleshed unge, i højere grad inddrages i arbejdet fremadrettet, både i form af høringer og ved øget inddragelse i den konkrete implementering af projekter eller indsatser. På samme vis prioriterer regeringen samarbejdet mellem Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd højt.

Det danske formandskab 2020

Som formandskab i 2020 har Danmark særligt gode muligheder for at presse på for, at ambitionsniveauet i dette arbejde er højt, så Nordisk Ministerråd leverer størst mulig merværdi for de nordiske regeringer og befolkninger. Regeringen vil desuden prioritere at styrke den folkelige forankring af det nordiske samarbejde og derigennem sammenhængskraften i Norden. Det gælder ikke mindst blandt de unge, hvis engagement i det nordiske fællesskab er afgørende for et stærkt, nordisk samarbejde også i fremtiden.

Programmet for det danske formandskab har titlen »Fælles om fremtidens løsninger«. Det tager udgangspunkt i, at det nordiske samarbejde er stærkest, når det bruges fremadrettet og til at samarbejde om at udvikle løsninger på de udfordringer, de nordiske samfund alle står over for. Programmet, som er bilagt redegørelsen, er et udpluk af de større aktiviteter, der vil finde sted i 2020, og er grupperet efter de tre prioritetsområder i den nye vision.

Regeringen lægger stor vægt på, at det er et fælles formandskab, som Danmark varetager sammen med Grønland og Færøerne. Færøerne og Grønland har meget at bidrage med i det nordiske samarbejde, og det nordiske samarbejde betyder meget for dem. Det fælles formandskab er en mulighed for at vise vores Rigsfællesskab til resten af Norden og skabe øget viden om og forståelse for det.

Mobilitet skaber sammenhængskraft

Arbejdet med mobilitet er en indsats på tværs af sektorministerrådene og i Grænsehindringsrådet. I 2019 blev handlingsplanen for mobilitet 2019-2021 vedtaget. Sigtet var at skabe en mere samlet og ambitiøs tilgang til mobilitetsarbejdet. Regeringen vil arbejde for, at det fremadrettede mobilitetsarbejde får en solid forankring i handlingsplanerne under visionen, idet mobilitet på tværs af Norden er en væsentlig forudsætning for at gøre regionen til verdens mest integrerede.

Mobilitet er helt centralt for sammenhængskraften i Norden og for at borgere, organisationer og virksomheder fuldt ud kan få udbytte af de muligheder, som vores region rummer. Mobilitetsarbejdet er mangesidet. Et vigtigt element er understøtning af, at man mødes på tværs af Norden. Det aspekt vil regeringen se på mulighederne for at udvikle under arbejdet med visionen. Sprogforståelse, herunder adgang til nordisksproget TV, er også centralt for sammenhængskraften i Norden.

Digitaliseringen er et vigtigt indsatsområde i forhold til at lette mobiliteten over grænserne. Under det danske formandskab vil arbejdet med at gøre digitale selvbetjeningsløsninger tilgængelige for borgere og virksomheder på tværs af græn-

serne blive styrket. Vi vil også sikre bedre erfarings- og vidensudveksling på tværs af regionen om for eksempel ny teknologi, så de nordiske lande bedre kan lære af hinanden og bruge nye løsninger til at løse centrale samfundsudfordringer.

Generelt er det vigtigt at undgå, at nye uønskede grænsehindre opstår, og der skal arbejdes videre med lovsamarbejdet, herunder vedrørende gennemførelse af EU-retsakter. Mange grænsehindre har fået lov at bestå i for mange år, og Grænsehindringsrådet gør en vigtig indsats for at få gjort op med det, og har under sit nye mandat gjort flere konkrete fremskridt. Eksempelvis har Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige indgået en aftale, der sikrer, at nordiske unge nu har adgang til gymnasiale uddannelser i Norge på lige fod med de norske unge. Ligeledes har arbejdstagere nu krav på, at andre landes arbejdsløshedsforsikringer også gælder i Sverige i forhold til at udregne niveauet for understøttelse, der er baseret på medlemsperiode. Udfordringen med gensidig anerkendelse af uddannelser og erhvervs kvalifikationer er fortsat et fokusområde.

Internationalt samarbejde

Norden er et vigtigt holdepunkt i en tid med opbrud og forandring. Ved at stå sammen får vi i Norden en unik løftestang i arbejdet med værdier og nordiske kompetencer. Nordisk Ministerråd sikrer en branding i andre verdensdele til gavn for landene, borgere og virksomheder, og det arbejde fortsættes. Der arbejdes også internationalt på mange sektorområder, bl.a. på ligestillings- og klimaområderne. I arbejdet med den nye vision vil man under det danske formandskab også se på den fremadrettede prioritering i det internationale arbejde og herunder drøfte konkrete indsatsområder som Arktis, de baltiske lande og Rusland.

NORDISK MINISTERRÅD FOR ARBEJDSLIV (MR-A)

I tillæg til sektorens ministerrådsmøde blev der afholdt en konference om Fremtidens Arbejdsliv i april 2019 i fællesskab med ILO og med deltagelse af ILO's generaldirektør Guy Ryder. På konferencen blev de indledende resultater fra arbejdslivssektorens projekt Fremtidens Arbejdsliv præsenteret. Projektet afsluttes under dansk formandskab i 2020.

I regi af det danske formandskabs fokus på mobilitet igangsættes i 2020 et projekt, der skal kortlægge nye muligheder for fællesnordisk overvågning af de nordiske arbejdsmarkeder. En ekstern konsulentvirksomhed blev i december til-delt projektet, og resultaterne forventes præsenteret i september 2020.

Den 13. januar 2020 oversendte de nordiske beskæftigelsesministre et fælles brev til EU-kommissæren for jobs og sociale rettigheder, Nicolas Schmit, dels for at gøre opmærksom på en række sager af fællesnordisk interesse, herunder social dumping og mindsteløn, dels for at invitere kommissæren til ministerrådet under dansk ledelse d. 2. april 2020 i København.

Følgende begivenheder i løbet af formandskabsåret kan fremhæves: I tillæg til ministerrådet den 2. april 2020 afholdes en konference om seniorers fastholdelse på arbejdsmarkedet med deltagelse af de nordiske beskæftigelsesministre og en række nordiske forskere, parter med videre. I efteråret afholdes desuden en større konference om det »Fremskridts-

parate Arbejdstilsyn« med deltagelse af direktørerne for de nordiske arbejdstilsyn. Endelig afholdes en konference ultimo 2020, der skal afslutte sektorens projekt om Fremtidens Arbejdsliv, ligesom der vil blive udarbejdet informationsmateriale, der skal udbrede projektets resultater til en bred offentlighed.

NORDISK MINISTERRÅD FOR DIGITALISERING 2017-2020 (MR-DIGITAL)

Ved oprettelsen af MR-DIGITAL i april 2017 underskrev de nordiske og baltiske lande en ministererklæring, Digital North, der rammesætter arbejdet med digitalisering i perioden 2017-2020. Under det danske formandskab skal en ny ministererklæring for 2021-2024, Digital North 2.0, udarbejdes, der vil sætte retningen for arbejdet med digitalisering under Nordisk Ministerråd i de kommende år. Den nye ministererklæring forventes at indeholde tiltag om grænseoverskridende digitale services og datadeling til gavn for borgere og virksomheder, digitaliseringens bidrag til grøn omstilling, samt tillid og digital inklusion.

Grænseoverskridende digital service er afgørende for at skabe bedre integration og understøtte vækst i regionen, altså at nå den nye Vision 2030. Sektoren har fortsat fokus på de nordiske statsministres prioritering af et styrket samarbejde om den praktiske implementering af grænseoverskridende brug af elektroniske identiteter (eID). MR-DIGITAL har endvidere besluttet at igangsætte et nordisk-baltisk samarbejde inden for rammerne af et Cross-border Digital Service (CBDS)-program, der skal styrke samarbejdet om at etablere grænseoverskridende digital service og brug af eID'er. Under det danske formandskab udvælges de første digitale services til implementering på tværs af den nordisk-baltiske region.

Samarbejdet i CBDS-programmet spiller sammen med implementeringen af EU-forordningen om Single Digital Gateway (SDG). SDG-forordningen forpligter blandt andet medlemsstaterne til at sikre, at borgere og virksomheder fra andre EU-lande med udgangen af 2023 får adgang til en lang række af medlemsstaternes digitale tjenester og selvbetjeningsløsninger. Med samarbejdet om CBDS-programmet vil de nordiske lande sætte fokus på en såvel målrettet som værdiskabende implementering af SDG-forordningen i Norden.

Der holdes i efteråret 2020 en digitaliseringskonference, hvor den nye ministererklæring skal underskrives. Endvidere vil den nordisk-baltiske region bruge konferencen til at markedsføre sig som verdens mest digitalt integrerede region samt sætte fokus på, hvordan digitalisering kan bruges til at løse centrale samfundsudfordringer som for eksempel grøn omstilling.

NORDISK MINISTERRÅD FOR ØKONOMI- OG FINANSPOLITIK (MR-FINANS)

Ministerrådet for Økonomi- og Finanspolitik har fortsat fokus på økonomiske og finansielle udfordringer i de nordiske lande, herunder for eksempel i lyset af Storbritanniens nylige udtræden af EU. Ministrene vil forventeligt drøfte klimaudfordringer og eventuelt også fælles problemstillinger i forhold til blandt andet beskatning og finansielle forhold.

NORDISK MINISTERRÅD FOR FISKERI OG HAVBRUG, JORDBRUG, LEVNEDSMIDLER OG SKOVBRUG (MR-FJLS)

På fiskeriområdet har der været fokuseret på Blå Bioøkonomi og en række projekter, der medvirker til en mere miljømæssig, grøn, økonomisk, konkurrencemæssig og social bæredygtig udvikling for fiskerisektoren. En hovedprioritering under dansk formandskab er bæredygtig udnyttelse og værdiskabelse i nordiske, kystnære samfund, herunder fremme af arbejdspladser samt bæredygtige værdikæder. Endvidere vil der fortsat være fokus på tabte fiskeriskaber m.v., herunder plastforurening og »spøgelsesfiskeri«.

Inden for fødevarerområdet er der fortsat fokus på at styrke en One Health tilgang til antibiotikaresistens, og der blev i 2019 igangsat et studie i nordisk regi om kortlægning af overvågningstiltag af antibiotikaresistens i miljøet. Ligeledes fortsætter samarbejdet om at fremme sunde spisevaner i Norden med opdatering af de Nordiske Næringsstof Rekommandationer. Anbefalingerne er fundamentet for de nordiske landes politik på ernæringsområdet og grundlag for nationale kostråd. Som noget nyt vil bæredygtighed og miljømæssige hensyn få en fremtrædende placering, og arbejdet vil kunne bidrage til de nordiske landes arbejde med FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Endelig er der planer om et nyt nordisk samarbejde om madspild, møntet på at dele erfaringer mellem landene til gavn for national politikudvikling.

På jordbrugsområdet forelå i 2019, på baggrund af efterspørgsel fra ministerrådet, rapporten »Det nordiske jordbrug – udfordringer i en fremtid præget af flere ekstreme vejrforhold«. Der arbejdes i 2020 videre med dens anbefalinger, og et nordisk netværk vil sikre en koordinering og erfaringsudveksling med henblik på et mere klimarobust jordbrug. Sammen med NordGen arbejdes der videre med at udvikle sorter, der bedre passer til det nordiske klima. Ligeledes er der fokus på bioøkonomi, udvikling af bioraffinering, proteinproduktion og et grønt Norden med mere lokal, økologisk madproduktion. Samarbejdet om metoder til evaluering af udslip fortsætter, herunder reduceringstiltag og lagring af kulstof.

På skovbrugsområdet videreføres arbejdet med krisehåndtering og opstilling af mere effektive beredskaber i forhold til skovbrande. Problemstillinger knyttet til ekstreme vejr situationer indgår i arbejdet, herunder større klimatiske udsving i form af for eksempel kraftigere storme, tørke og voldsom nedbør. Der vil også være fokus på at opbygge viden om skovenes og skovjordens CO₂-optag og -lagring.

NORDISK MINISTERRÅD FOR LIGESTILLING (MR-JÅM)

På ligestillingsområdet fortsatte man i 2019 den nordiske indsats med at forebygge og bekæmpe vold og seksuelle krænkelse mod kvinder. Derudover satte man fokus på ligestilling på arbejdsmarkedet og på ligeløn, samt på en mere ligelig fordeling af forældreorloven i de nordiske lande, ligesom at man fortsat arbejdede med at fremme mænds involvering i ligestillingsarbejdet. I 2020 vil det danske formandskab videreføre arbejdet med at forebygge og bekæmpe vold og seksuelle krænkelse i hjemmet, i arbejdslivet og på internettet. Specifikt vil unge mænds radikaliserings til modstand mod ligestilling og vold mod kvinder være i fokus i 2020, hvor en undersøgelse af fora på internettet igangsættes. Resultaterne af undersøgelsen vil tages op på en konference i løbet af året.

Derudover vil unge mennesker fra hele Norden blive involveret, når MR-JÅM afvikler en nordisk kampagne og en

konference i foråret, hvor man sætter fokus på fremtidens ligestillingspolitik i anledning af markeringen af 25-års jubilæet af FN's Beijing-handlingsplan om piger og kvinders rettigheder.

MR-JÅM vil desuden fortsætte arbejdet med at styrke Nordens stemme internationalt ved bl.a. at afholde et minister- og ekspertpanel under den 64. samling for Kommissionen for Kvinders Status (CSW64) og bidrage til afholdelse af konferencer om mænd og ligestilling i Letland og Estland i 2020.

Endeligt vil MR-JÅM fastlægge, hvordan man konkret kan arbejde med LGBTI-området i Nordisk regi på baggrund af en kortlægning af området. Derudover vil der blive afholdt debatarrangementer i forbindelse med de største nordiske pride-festivaler.

NORDISK MINISTERRÅD FOR KULTUR (MR-K)

I Nordisk Ministerråd for Kultur har der i 2019 været stort fokus på udvælgelsen af den næste fællesnordiske kultursatsning. De nordiske kulturministre besluttede i maj, at Canada skal danne rammerne om den næste satsning i 2021, hvilket derfor vil være et vigtigt emne for kulturministrene i indeværende år. Det forventes, at satsningen lanceres i december 2020 eller januar 2021 i Toronto, hvorefter aktiviteterne løber året ud.

Endvidere har MR-K fokuseret på det indledende arbejde i forhold til at fastlægge et samarbejdsprogram løbende fra 2021 til 2024. Disse rammer for ministerrådets fremadrettede arbejde vil tage udgangspunkt i Nordisk Ministerråds nye vision og de medfølgende strategiske prioriteter og således se på, hvordan kulturen kan være med til at fremme et grønt, konkurrencedygtigt og socialt bæredygtigt Norden. Samarbejdsprogrammet erstatter den nuværende strategi for det nordiske kultursamarbejde, som udløber ved udgangen af 2020.

Danmarks formandskab i MR-K i 2020 vil være fokuseret på få, nøje udvalgte aktiviteter. Kulturministeriet vil blandt andet indgå aktivt i det tværministerielle formandskabsprojekt Nordens Unge i Bæredygtige Fællesskaber, der blandt andet sætter fokus på demokratisk deltagelse og kulturelt engagement blandt unge i Norden. Endvidere agter kulturministeren at løfte relevante tematiske drøftelser på møderne med de øvrige nordiske kulturministre. På det første ministermøde vil de nordiske kulturministre således diskutere, hvordan kultur kan agere redskab til, at unge med lav livstilfredshed igen finder vej i livet.

NORDISK MINISTERRÅD FOR LOVSAMARBEJDE (MR-LAG)

I Nordisk Ministerråd for Lovsamarbejde blev der i september 2019 afholdt et ministermøde med fokus på spørgsmål om alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet. På mødet drøftede de nordiske justitsministre bekæmpelse af hvidvask og korruption, højreekstremisme, håndteringen af fremmedkrigere, deres partnere og børn, samt bekæmpelse af seksuelle forbrydelser mod børn på internettet.

På mødet blev det besluttet at bede embedsmandskomiteén om at drøfte, hvordan et styrket nordisk samarbejde om højreekstremisme vil kunne gennemføres, ligesom muligheden for at gennemføre en undersøgelse om hvidvask og korruption skal belyses.

Herudover blev der fremlagt en statusrapport om arbejdet med at styrke det nordiske politisamarbejde, som blev påbegyndt under det svenske formandskab i 2018.

I 2020 vil det danske formandskab fortsat sætte fokus på et styrket politisamarbejde i Norden, og en opdateret statusrapport om arbejdet hermed vil blive fremlagt på ministermødet i 2020. Desuden vil der i 2020 være fokus på spørgsmålet om håndteringen af fremmedkrigere, samt overførsel af udvisningsdømte til afsoning i hjemlandet.

NORDISK MINISTERRÅD FOR MILJØ OG KLIMA (MR-MK)

Fokus på klima, miljø og grøn omstilling er blevet væsentligt styrket i Nordisk Ministerråd i 2019. Den nye vision og udmøntningen af den strategiske prioritet 'et grønt Norden' vil i høj grad være retningsgivende for samarbejdet i miljø- og klimasektoren i de kommende år. Under det danske formandskab vil sektorens fokus være på udmøntningen af den nye vision med udarbejdelse af en handlingsplan og iværksættelse af konkrete indsatser.

Endvidere underskrev de nordiske statsministre i 2019 Helsinki-erklæringen, der har til hensigt at styrke samarbejdet om bæredygtighed og klima med henblik på at opnå karbonneutralitet. Erklæringen indgår i Ministerrådets arbejde, og i 2020 vil der blive udført en teknisk udredning som opfølgning på erklæringen. Et dansk fokusområde vil være bæredygtig transport i Norden, og derfor vil der blive igangsat et projekt om bæredygtig luftfart i Norden.

For at fremme Norden og Østersøen som grønt krydstogtområde igangsættes et nordisk samarbejdsprojekt om miljøvenlig krydstogsturisme i Norden og om muligt den større Østersøregion. Projektet vil have fokus på barrierer for landstrøm og mulig regulering af den lokale luftforurening fra krydstogtskibe, når de ligger i havn.

Desuden vil det danske formandskab i løbet af 2020 have fokus på mobilisering af nordiske og internationale klimainvesteringer.

De nordiske lande har en stærk tradition for fælles indspil og bidrag til global miljø- og klimapolitik. Året 2020 er kendetegnet ved flere vigtige globale forhandlingsmøder, hvor det danske formandskab vil arbejde for fælles nordiske bidrag. FN's biodiversitetstopmøde (COP 15) i Kunming, Kina, vil være en vigtig begivenhed, idet nye globale naturmål skal vedtages her. Også op til FN's 5. Miljøsamling (UNEA5) vil Danmark sammen med de nordiske lande arbejde for en global aftale om reduktion af plastik.

NORDISK MINISTERRÅD FOR ERHVERVS-, ENERGI OG REGIONALPOLITIK (MR-NER)

Erhvervsministrene i Ministerrådet for Erhvervs-, Energi og Regional politik har i dets arbejde haft fokus på elementerne af det vedtagne samarbejdsprogram for erhvervs- og innovationsområdet for 2018-21, der skal fremme hurtig omstilling hos virksomhederne, styrke virksomhedernes innovation, konkurrenceevne og globale markedsmuligheder. Dette arbejde vil fortsætte i 2020, hvor der også vil blive arbejdet med Vision 2030 med fokus på grøn vækst, og hvordan den digitale og cirkulære omstilling af nordiske virksomheder kan bidrage til reduktion af CO₂-udledning i Norden. Derudover forventer vi at færdiggøre det i igangværende projekt om

Nordic Smart Government, som derefter præsenterer en roadmap for implementeringen.

Erhvervsministrene har i 2019 lanceret en nordisk turismehandlingsplan, der skal fremme aktiviteter inden for innovation, bæredygtighed, markedsføring og konkurrencedygtige rammevilkår med henblik på et styrket nordisk turismesamarbejde. Endvidere er der i 2019 lanceret programmet Nordic Health, Demography and Quality of Life og programmet Nordic Sustainable Business Transformation. Disse programmer vil der blive arbejdet videre med i 2020.

I 2020 forventes det også, at der vil blive afholdt et bygge- og boligministermøde, hvor der blandt andet skal følges op på arbejdet med reduktion af byggesektorens klimabelastning.

Energiministrene vil fokusere på grøn omstilling i Norden for at levere på visionen om et grønt Norden. Planen er, at der på energiministermødet den 26. maj 2020 på Færøerne underskrives en erklæring om intensiveret samarbejde om investeringer i nordisk el-infrastruktur, der skal danne grundlag for en omstilling til 100% vedvarende energi i Norden. Danmarks formandsskabsprojekt inden for sektoren, Power-to-x, der særligt fokuserer på at gøre tung landtransport grøn, præsenteres også på ministermødet. Der forventes derudover, i samarbejde med transportsektoren, afholdt en transportkonference vedrørende grøn omstilling på transportområdet.

På regionalområdet forventes de sidste igangværende aktiviteter fra det nuværende samarbejdsprogram afsluttet i 2020, da der skal vedtages et nyt samarbejdsprogram for regionalsektoren, som træder i kraft i 2021. Eksempelvis afsluttes et projekt om kortlægning af turismepotentialer og -udfordringer i de mere perifere dele af de nordiske lande; et katalog med forslag til, hvordan vi bedst kan bevare og udvikle mere grønne og rekreative arealer i byudviklingsområder; og en analyse af, hvordan man i de nordiske lande håndterer en reel 'afvikling' af lokalsamfund i landdistrikter. I løbet af 2020 vil regionalsektoren desuden arbejde særskilt med emner, der knytter sig til den grønne omstilling af vores byer og landdistrikter, og hvordan dette kan forankres i alle dele af Norden.

NORDISK MINISTERRÅD FOR SOCIAL- OG SUNDHEDSPOLITIK (MR-S)

Den strategiske gennemlysning på socialområdet 'Viden som virker i praksis' fra 2018 indeholder 14 forslag, der har til formål at opnå større nytte i det nordiske socialpolitiske samarbejde. I første omgang arbejdes videre med fem forslag, herunder sociale indsatser med fokus på brugeren, udsatte børn og unge samt udsatte voksne.

Som resultat heraf var det danske formandskab, Unicef og Børnerådet d. 16. januar 2020 værter for det første Nordiske Børneforum, hvor 65 børn fra hele Norden udarbejdede en erklæring om at gøre Norden til det bedste sted i verden at være barn og ung.

På sundhedsområdet blev en tilsvarende gennemlysning offentliggjort i 2014: 'Det fremtidige nordiske sundhedssamarbejde'. Opfølgningen på anbefalingerne herfra er blevet adresseret i projekter/analyser, arbejdsgrupper og netværksbaseret nordisk samarbejde. Initiativ 7 om patienters muligheder for behandling i andre nordiske lande er det sidste udestående og behandles i 2020.

Ved ministerrådsmødet for social- og sundhedspolitik den 26. marts 2020 lægges der op til to temadrøftelser: Ministrene

drøfter det videre gennemlysningsarbejde, muligheden for et mere systematisk samarbejde om viden og indsatser på socialområdet, og hvordan børnenes erklæring bedst inddrages i det fortsatte samarbejde. Ministrene drøfter desuden en overordnet retning for det videre samarbejde på sundhedsområdet, som både omfatter videreførelse af centrale indsatser fra arbejdet med gennemlysningen og en strategisk nyorientering af arbejdet med henblik på realisering af Nordisk Ministerråds vision.

I 2020 afholdes formandskabskonference om hjemløshed i Norden og gennemlysningens forslag angående sociale indsatser i tyndtbefolkede områder udvikles. På sundhedsområdet afholdes en konference om strukturelle løsninger på fremtidens udfordringer i primærsektoren.

Under det danske tværministerielle formandskabsprojekt Nordens Unge i Bæredygtige Fællesskaber iværksættes et fælles nordisk samarbejde om at forebygge psykisk mistrivsel blandt unge kvinder og mænd i Norden, dels om årsagerne til mistrivsel, dels om sammenhængende social- og sundhedsindsatser for børn og unge i psykisk mistrivsel.

NORDISK MINISTERRÅD FOR UDDANNELSE OG FORSKNING (MR-U)

Ministerrådet for Uddannelse og Forskning vil i 2020 beskæftige sig med formandskabsprojektet Nordens Unge i Bæredygtige Fællesskaber. Gennem tre spor har projektet fokus på at motivere unges demokratiske deltagelse, styrke fællesskabet og modvirke udenforskab, foruden trivsel blandt nordiske unge. Det konkrete arbejde med de tre spor går i gang i løbet af foråret, hvor kortlægning af best-practices i forhold til kompetencer til demokratisk deltagelse i skolen og årsager til psykisk mistrivsel påbegyndes. I samarbejde med Dansk Ungdoms Fællesråd er arbejdet for at skabe de rette rammer for demokratisk dialog for, af og med unge påbegyndt i februar 2020.

Temaerne for ministermødet den 12. marts 2020 vil være unges trivsel og grøn forskning, herunder arktisk forskning.

Trivselsdrøftelserne tager udgangspunkt i to undertemaer: Præstationskultur, med fokus på karakterer, test og målinger, og trivsel gennem uddannelsesrelaterede fællesskaber, herunder ensomhed, studiemiljøer og relation til undervisere. Drøftelserne spiller ind i en konference om unges trivsel med udgangspunkt i erfaringer fra de nordiske lande, som finder sted sidst i formandskabsåret. Det andet tema for ministermødet er arktisk forskning og grøn omstilling. Temaet markerer Arktis som et fællesnordisk interesseområde og en vigtig politisk dagsorden med tiltagende bevågenhed – ikke mindst på grund af klimaforandringerne. Ministermødet afspejler MR-U's aktiviteter, der bidrager til at realisere visionens tre indsatsområder.

SAMARBEJDSPROGRAM OM INTEGRATION AF FLYGTNINGE OG INDVANDRERE

På integrationsområdet videreføres samarbejdsprogrammet om integration af flygtninge og indvandrere, som skal styrke det nordiske samarbejde med fokus på erfaringsudveksling og udvikling af ny viden. Nordisk Ministerråd har ansvaret for programmet, og Udlændinge- og Integrationsministeriet deltager i en følgegruppe bestående af embedsmænd fra de nordiske departementer, der har ansvar for integrationsområdet. Følgegruppen vil løbende drøfte temaer på integrationsområdet. Den beskæftigelsesrettede integrationsindsats og fastholdelse af flygtninge på arbejdsmarkedet vil fortsat være et centralt tema for samarbejdet. Derudover er negativ social kontrol og æresrelateret vold samt forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings særskilte fokuspunkter i det nordiske samarbejde mellem de relevante fagministerier.

Hermed slutter redegørelsen.
